

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2002 M. LAPKRIČIO 19 D. NUTARIMO NR. 1817 „DĖL
ŽUVINTO BIOSFEROS REZERVATO ĮSTEIGIMO, ŽUVINTO BIOSFEROS
REZERVATO NUOSTATŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO
(TAP NR. 20-410(4); TAIS NR. 20-9363(2))**

2020-06-22 Nr. NV-1726

Vilnius

1. Projekto rengėja – Aplinkos ministerija (ir Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba).

2. Projekto tikslas – nustatyti Žuvinto biosferos rezervato steigimo tikslus ir išskirtinę vertę, apsaugos ir tvarkymo ypatumus, aiškesnius reikalavimus ūkinei veiklai, bendruosius biosferos rezervato valdymo organizavimo principus ir direkcijos veiklos ekonominius pagrindus, lankymosi biosferos rezervate pažintiniais, mokomaisiais ar kitais tikslais taisyklės, įgyvendinti Saugomų teritorijų ir Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymų nuostatas bei optimizuoti teisinį reguliavimą.

3. Dabartinė situacija:

- Vyriausybė 2002-11-19 nutarimu Nr. 1817 įsteigė Žuvinto biosferos rezervatą sujungus Žuvinto valstybinį rezervatą, Žaltyčio ornitologinį ir Amalvo botaninį-zoologinį draustinius, apimant tarp jų esančias teritorijas.
- Veikla visame Žuvinto biosferos rezervate reglamentuojama Žuvinto biosferos rezervato nuostatais, atsižvelgiant ir į Vyriausybės 2019-09-25 nutarimu Nr. 977 patvirtintus Žuvinto biosferos rezervato ribų ir tvarkymo planų sprendinius (taip pat taikoma Žaltyčio ornitologiniam ir Amalvo botaniniam-zoologiniam draustiniams kaip Žuvinto biosferos rezervato funkcinio prioriteto zonoms).
- Saugomose teritorijose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, veiklos draudimai yra reglamentuoti Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme, kuris įsigaliojo 2020-01-01.
- Projektas parengtas vadovaujantis Saugomų teritorijų įstatymo 7 str. 1 dalimi, kurioje nustatyta, kad gamtinių rezervatų apsaugos ir tvarkymo reikalavimus nustato šis Įstatymas, Vyriausybės patvirtinti atskirų gamtinių rezervatų nuostatai (valstybiniuose parkuose ir biosferos rezervatuose esančių rezervatų – valstybinių parkų ir biosferos rezervatų nuostatai) bei 7 str. 2 dalimi, kurioje įtvirtinta, kad *vietos gyventojų uogavimo ir grybavimo gamtiniuose rezervatuose tvarką* nustato gamtinių rezervatų nuostatai. Šio įstatymo 15 str. 1 dalyje įtvirtinta, kad biosferos rezervatų nuostatus tvirtina Vyriausybė.

4. Projekto esmė: nauja redakcija išdėstyti Žuvinto biosferos rezervato nuostatus, kuriuose nustatomi:

- Žuvinto biosferos rezervato steigimo tikslai ir išskirtinė vertė, apsaugos ir tvarkymo ypatumai (detalizuojami skirtingose rezervato funkcinio prioriteto zonose);
 - aiškesni reikalavimai ūkinei veiklai, bendrieji biosferos rezervato valdymo organizavimo principai ir direkcijos veiklos ekonominiai pagrindai;
 - lankymosi biosferos rezervate pažintiniais, mokomaisiais ar kitais tikslais taisyklės.
- Pažymėtina, kad Projekto įgyvendinimui papildomų lėšų nereikės.

5. Derinimas:

- Projektas suderintas be pastabų su Ekonomikos ir inovacijų, Energetikos, Finansų ir Susisiekimo ministerijomis. Žemės ūkio ir Kultūros ministerijos per nustatytą derinimo terminą pastabų nepateikė. Atsižvelgta į Teisingumo ministerijos pastabas;
- AM pakartotinai teikia projektą, patikslintą pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės ir Ekonomikos politikos grupės pateiktas pastabas;
- lieka neatsižvelgta į Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas dėl Vyriausybei Saugomų teritorijų įstatymu suteiktų įgaliojimų ir dėl konkurencijos tarp aukštesnės ir žemesnės galios teisės aktų (įgaliojimai tik nustatyti *vietos gyventojų uogavimo ir grybavimo gamtiniuose rezervatuose tvarką*, bet ne subjektų ratą, kuris jau apibrėžtas įstatyme, t. y. „vietos gyventojai“, kurių Vyriausybė negali detalizuoti pagal veiklas ir diferencijuoti), taip pat dėl tikslingumo kaip perteklinio reikalavimo atsisakyti siūlymo įtvirtinti prievolę nešiotis asmens tapatybės dokumentus besilankant rezervate, kas nėra įtvirtinta jokiam įstatyme ir sudarytų papildomą našą asmenims;
- Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė antrinėje išvadoje pateikė esminę pastabą dėl trūkstamo pagrindimo Projektu siūlomai nuostatai leisti lankytis limituotos žvejybos tikslais Žuvinto gamtiniame rezervate tam tik tam tikrų kaimų gyventojams, pažymint, kad toks teisinis reguliavimas nederą su Teisėkūros pagrindų įstatyme įtvirtintais teisinio aiškumo, proporcingumo ir sistemiškumo principais. Atsižvelgiant į tai, kad *žvejyba*, kaip atitinkama galima veikla gamtiniuose rezervatuose neįtvirtinta nei Saugomų teritorijų įstatyme, nei Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme bei atsižvelgiant į Konstitucinio Teismo išaiškinimus dėl draudimo nustatyti tokį teisinį reguliavimą, kuris konkuruotų su nustatytuoju aukštesnės galios teisės aktuose, siūlo atsisakyti tokios Projekto nuostatos;
- Klausimas aptartas 2020-06-09 ir 2020-06-19 Tarpinstituciniuose pasitarimuose. Rengėjai informuoja, kad atsižvelgiant į pastarajame pasitarime pateiktą siūlymą parengti Saugomų teritorijų įstatymo pakeitimo projektą, numatant galimybę gamtiniuose rezervatuose esančiuose vandens telkiniuose vietos gyventojams vykdyti limituotą žvejybą, Aplinkos ministerija parengė Saugomų teritorijų įstatymo 7 straipsnio 2 dalies pakeitimo projektą.

6. Atitikimas Vyriausybės programos nuostatomis – Projektas tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina.

7. Dalykinio vertinimo išvada – atsižvelgiant į 2020-06-19 Tarpinstituciniame pasitarime priimtus sprendimus ir likusią neatsižvelgtą Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabą (atsisakyti Projektu siūlomos nuostatos, leidžiančios lankytis žvejybos tikslais Žuvinto gamtiniame rezervate, kaip nederančios su šiuo metu galiojančiomis Įstatymų nuostatomis), siūlytina Projektą svarstyti Vyriausybės pasitarime.

Ekonomikos politikos grupės patarėjas

Vaidas Talačka

Vaidas Talačka, tel. +370 706 63722, el. p. vaidas.talacka@lr.lt